

Västerviks kommun
vasterviks.kommun@vastervik.se.

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Västerviks kommun

Tillsyn i Västerviks kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Västerviks kommun under Våren 2017. Tillsynen har avsett det samlade ansvarstagandet för utbildningen inom skolformen förskoleklass och grundskola.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 6

Nationell statistik över terminsbetygen, våren 2016, visar att 82 procent av alla elever i årkurs 6 fick godkända betyg i alla ämnen jämfört med rikets 78 procent. Måluppfyllelsen varierade mellan 90 och 99 procent för olika ämnen, bortsett från svenska som andraspråk. I svenska som andraspråk var måluppfyllelsen 64 procent. Högst var måluppfyllelsen i slöjd och modersmål.

Årskurs 9

För elever i årskurs 9 visar nationell statistik över slutbetygen läsåret 2015/16 att andelen elever som når kunskapskraven i samtliga ämnen var 67 procent. Motsvarande värde för riket var 72 procent. Andelen elever som var behöriga till något av gymnasieskolans yrkesprogram var 74 procent jämfört med rikets 81 procent. Det genomsnittliga meritvärdet, för både eleverna i Västervik och i riket, var 219.

Kommunen har en hög spridning i kunskapsresultat mellan skolenheter. Även resultaten för trygghet från skolenheten varierar mycket mellan skolenheter. Andelen elever från studievana hem varierar mellan cirka 30 procent och 70 procent i kommunens skolenheter, medan andelen elever med utländsk bakgrund varierar mindre, mellan cirka 10 procent och 30 procent. Flera av kommunens skolenheter uppvisar höga meritvärden i förhållande till elevernas socioekonomiska förutsättningar. Sambandet mellan elevsammansättning och kunskapsresultat är dock lika starkt som i riket i stort; skolenheter där många elever kommer från studieovana hem uppvisar i flera fall låga meritvärden.

Andelen legitimerade lärare är som helhet i linje med riksnittet men varierar mellan skolenheter, från cirka 80 procent till 100 procent även mellan skolenheter med liknande genomsnittliga kunskapsresultat. Även lärartätheten är i nivå med riksgenomsnittet men inte kompensatorisk. Det vill säga skolor med låga meritvärden har inte alltid en högre lärartäthet än skolor med höga meritvärden. Sett till riket, har skolor med låga meritvärden ofta en högre lärartäthet än andra skolor. Så är dock inte fallet i Västerviks kommun.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Anmärkning	2017-08-07
Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att utbildningen vid Västerviks kommuns grundskolor till största del uppfyller författningarnas krav. Kommunen behöver emellertid arbeta med att säkerställa att elever i grundskolan fullgör sin skolgång och kommunen behöver fortsätta att aktivt arbeta för att erbjuda studiehjälper på modersmålet till alla de elever som behöver det och i den omfattning de behöver det. Ett lyckat arbete inom dessa områden skulle kunna hjälpa de skolor som har låga kunskapsresultat att höja måluppfyllelsen.

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Västerviks kommun en anmärkning. Västerviks kommun ska senast den 7 augusti 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen i grundskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att elevernas tillgång till viktiga stödfunktioner som till exempel eleohälsa, studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek säkerställs. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att rektorerna har den kompetens skolförfattningarna kräver, för att de ska kunna fullgöra sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig skolpersonal. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Västerviks kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

2017-04-04

4 (8)

Dnr 43-2016:4522

- Kommunen säkerställer att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång. (7 kap. 22 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Samla in underlag av elevernas frånvaro och utifrån underlaget genomföra analyser och besluta om utvecklingsområden för att säkerställa att alla elever fullgör sin skolgång.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det huvudmannens ansvar att elever i dess grundskola fullgör sin skolgång.

Vid tillsynsbesöket framgår av intervjuer med rektorer, representanter för centrala elevhälsan, förvaltning och nämnd att Västerviks kommun inte har några rutiner för hur skolorna ska rapportera frånvaro till huvudmannen. Huvudmannen har inte heller någon regelbunden uppföljning av elever med omfattande frånvaro. Vid intervju med representanter för nämnden uppger de att när de har frågat om antalet elever i kommunens grundskolor med omfattande frånvaro har de fått olika uppgifter från olika uppgiftslämnare och det uppges ha varit ett relativt stort antal elever med omfattande frånvaro.

Skolinspektionen bedömer att avsaknad av rutiner gör att huvudmannen inte har sett till att de får underlag för att kunna ta ansvar för att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Detta i kombination med att det enligt uppgift finns ett stort antal elever med omfattande frånvaro gör att Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur huvudmannen säkerställer att alla elever fullgör sin skolgång.

Motivering till anmärkning som ingripande

Huvudmannen har under utredningens gång uppgett att de har upprättat rutiner för att få underlag från skolorna gällande skolfrånvaro. Det är den centrala barn- och elevhälsan som en gång per månad ska rapportera till huvudmannen hur många elever som har "problematiske skolfrånvaro". Detta meddelas sedan nämnden vid varje sammanträde. I och med att huvudmannen nu ser till att de får in underlag för att kunna ta ansvar för att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och riktar en anmärkning med uppföljning till Västerviks kommun.

Avstående från ingripande

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen i grundskolan är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att elevernas tillgång till viktiga stödfunktioner som till exempel elevhälsa, studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek säkerställs. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. I arbetet med att skapa nöd-

2017-04-04

5 (8)

Dnr 43-2016:4522

vändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att rektorerna har den kompetens skolförfattningarna kräver, för att de ska kunna fullgöra sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig skolpersonal. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Västerviks kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det vid grundskoleenheterna erbjuds studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Västervik kommun ska säkerställa att alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmål får det.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att huvudmannen har ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen och andra gällande föreskrifter och författningar. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Av intervju med representanter för förvaltningen och av kompletterande information från huvudmannen den 21 mars 2017 framgår att inte alla elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet får detta. Tre elever saknar, sedan starten av höstterminen år 2016, studiehandledning på språket tigrinja. Kommunen har utan framgång aktivt arbetat för att åtgärda problemet bland annat genom att annonsera via rikstäckande kanaler, samverka med arbetsförmedlingen, föreningar, medborgarkontoret, tolkförmedlingar, andra kommuner och gjort försök med att köpa fjärrundervisning i studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever som bedöms ha behov av studiehandledning på modersmålet får denna hjälp.

Motivering till avstående från ingripande

Av utredningen framgår att kommunen har gjort långtgående ansträngningar för att säkerställa att alla elever som har rätt till studiehandledning på modersmålet också får det. Mot denna bakgrund avstår Skolinspektionen med stöd av 26 kap. 12 § skollagen från att ingripa.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen även framöver enträget försöker säkerställa att alla elever som har rätt till studiehandledning på modersmålet också får det.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i grundskolan inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta kunskapsresultaten och resultaten avseende tryggheten och studieron vid skolenheterna. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever leder vid skolenheterna.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen i grundskolan är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan skolenheterna anpassas efter skolornas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar elevernas kunskapsutveckling och trygghet.

På Skolinspektionens vägnar

Carin Holtz
Beslutsfattare

Ingela Djurberg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Västerviks kommun

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Västerviks kommun

I Västerviks kommun har Barn- och utbildningsnämnden ansvar för kommunens förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna.

I kommunen finns 19 kommunala grundskoleenheter och en grundsärskoleenhet. På varje skola finns en rektor och på en skola finns en biträdande rektor. Varje rektor ansvarar för 1–3-skolor inklusive fritidshem - om det är en F–6-skola. Samtliga skolor har tillgång till intendent, HR-stöd, ekonomistöd, central barn- och elevhälsa, en utvecklings/stödfunktion samt grundskolechef/förvaltningschef i sitt arbete.

November 2016 finns 374 elever i förskoleklass och 3 200 grundskoleelever som får sin utbildning vid kommunens grundskolor. Vid samma tid finns 30 elever som är mottagna i grundsärskolan och av dessa är nio elever individintegrerade i grundskolan vilket är en större andel än i riket.

Enligt nationell statistik för Västerviks kommun år 2015, går 93,7 procent av kommunens samtliga sexåringar i förskoleklass vilket är något under rikets värden (96,5 procent).

Vidare visar nationell statistik för år 2015 att i Västerviks kommun är antalet elever per lärare (heltidstjänster) i förskoleklassen 13,2 och i grundskolan 11,4 vilket är något färre elever per lärare än i riket. Antalet elever per lärare i grundsärskolan är 3,8 vilket är i paritet med riket.